

INDEX.

I.	—	—	—	Excipit controversialium illustrium de Soto Vellejano.
II.	—	—	—	de fonsalibus.
III.	—	—	—	de tutela ex jure publico, feudali
et canonico.
IV.	—	—	—	de testamento inofficioso.
V.	—	—	—	de Testamentis Principum Imp.
VI.	—	—	—	de successione ab intestato quoad
ascendentes et collaterales.
VII.	—	—	—	de consilio.
VIII.	—	—	—	de comodato.
IX.	—	—	—	de cambio.
X.	—	—	—	de actionibus.
XI.	—	—	—	de arboribus.
XII.	—	—	—	de edificiis.
XIII.	—	—	—	de fidejussoribus.
XIV.	—	—	—	de fensio imperii.
XV.	—	—	—	de donationibus mortis causa.
XVI.	—	—	—	de libero illegitimo.
XVII.	—	—	—	de legitima.
XVIII.	—	—	—	de lege Rhodia de jactu.
XIX.	—	—	—	de iudice et eius officio.
XX.	—	—	—	jure venandi.
XXI.	—	—	—	de rebus pro derelictis habitis.
XXII.	—	—	—	de patria potestate.
XXIII.	—	—	—	de pretio in emptione venditione.
XXIV.	—	—	—	de usufructibus.
XXV.	—	—	—	de vi publica vel privata.
XXVI.	—	—	—	de testamentis.

Wd. 79.

- LI. *Politiones circa matrimonium.*
 LII. *Thefes ex singulari Jurisprudentia. quibus de prompta.*
 LIII. *de restitutione in integrum ob dolum malum.*
 LIV. *de regulari commercio libertate.*
 LV. *de renuntiationibus in genere.*
 LVI. *questiones de venia abatis.*
 LVII. *de tutelis postora capita.*
 LVIII. *questiones selectae de transactionibus.*
 LIX. *de executoribus testamentariis.*
 LX. *de tutela materna et avita.*
 LXI. *de jure hereditario.*
 LXII. *de jure legislativo civitatum imperialium.*
 LXIII. *de conbr. ob quas locator inquilinum ante
tempus statutum expellere potest.*
 LXIV. *de cautione usufructuaria.*
 LXV. *de benedictione sacerdotali.*
 LXVI. *de auctoritate et consensu tutorum et curatorum.*
 LXVII. *de furtis.*
 LXVIII. *de dispensatione matrimoniorum in gradibus prohibitis.*
 LXIX. *de codicillis.*
 LXX. *de litis contestatione.*
 LXXI. *de fidejussione.*
 LXXII. *de renovatione investiturae.*
 LXXIII. *de rei vindicatione.*
 LXXIV. *de possessione.*
 LXXV. *De origine, usu et aequitate regula: paterna
paterna maternal materno*
 LXXVI. *de occupatione in genere.*
 LXXVII. *de consuetudine.*
 LXXVIII. *de differentia usurarum et annuorum reddituum.*
 LXXIX. *Specimina legum Rom. apparenter usurarum.*
 LXXX. *de successibus ab intestato* LXXX.

Q. D. B. V.
EXCERPTA XXI.
CONTROVERSIARUM
ILLUSTRIUM,

^{DE}
REBUS PRO
DERELICTIS

HABITIS
PRÆSIDE

VIRO *Nobilissimo, Amplissimo,*
Consultissimo atq; Excellentissimo

DN. JOHANNEN HENRICO
FELTZIO,

J. U. D. Pandect. & Jur. Can. Prof. P.
& Ord. Celeberrimo p. t. Jurid. Facult.

Decano spectabili

SOLENNI eruditorum disquisitioni sedit
Ad d. 23. Martij MDCCVIII.

JOSEPHVS THOMAN, Ingershemienfis.

Horis locaque solitis.

ARGENTORATI,
LITERIS JOSIÆ STÆDELII Acad. Typogr.

V I R O

Reverendissimo & Amplissimo

D O M I N O

D N.

DE BAVQVEMAR
MONASTERII PAIRISIENSIS

SACRI ORDINIS CISTERCIENSIS

ABBATI,

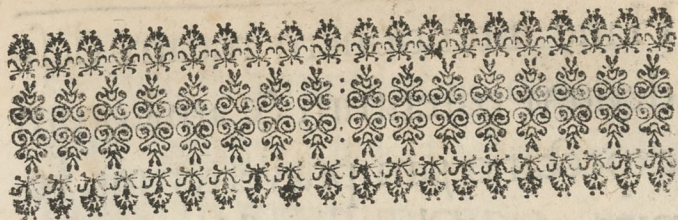
Doctori Sorbonico, nec non Supremi
Consilii Alfatici Consiliario
honorario

PATRONO OPTIMO

Quaecunque hoc studii Juridici specimen
summa cum devotione

*Humillime offert & dedicat obsequiosissimus
ejus Cliens*

JOSEPHUS THOMAN.

PRÆLOQUIUM.

Um haectenus pro
 modulo mearum vi-
 rium, meique inge-
 nii, celeberrimi stu-
 dio Juris hac in universitate incu-
 buerim, placuit quoque ejus rei
 in publica Cathedra periculum
 facere, ne omnino ea, quæ qui-
 dem addidicisse licuit, solis parie-
 tibus didicisse censeri queam.

A 2

Hanc

Hanc intentionem meam desiderium parentum & amicorum expectatio jam præverterunt, verum cum ultra conscientiam & præsumtionem circa memetipsum mihi indulgere non voluerim, aliquandiu moratus sum, quoad præsens jam occasio majori me impleverit audacia. Elegi itaque materiam fortuito mihi non nullos locos percurrenti objectam *de rebus pro derelicto habitis*; circa quam aliquas controversias nec ignotas, nec ut puto injucundas nec inutiles proposui; qua ergo modestia publi-

co

co hæc examini subiicio, ea quoque benevolum auditorem & lectorem rogatum cupio, ut erratis ignoscat, superflua prætereat, bona accipiat, sibi que persuadeat, me eodem erga ipsum semper Jure usurum. Sit itaque

Controversia I.

An merces & bona tempestatis tempore nave ejecta reputentur pro derelictis habita?

Uæstio hæc à diversis tum Juris naturalis doctoribus, tum Juris civilis scrutatoribus varie & difformibus sententiis agitata est; inter quos,

A 3

qui

qui ejusmodi jactata pro derelictis habent,
 his forte moventur. Dominium rerum
 tam diu manet apud illos, quorum sunt,
 quamdiu hi illarum dominio non re-
 nunciant vel renunciare censentur; *Grot.*
II. IV. 14. Illud fit, quando domini expres-
 sè voluntatem manifestant de re non am-
 plius habenda, hoc vero tum contingit,
 cum necessitas ejusmodi ingruat, ex qua
 elici possit dominum amplius rem suam
 non velle habere nec posse. Hic sane vis
 major idem operatur, atque ibi consen-
 sus alienationis palam datus. Neque enim
 putandum est, rem semel alicujus factam
 immutabilem & inalienabilem apud il-
 lum futuram esse; voluntas autem dere-
 linquendi præsumitur ex necessitate amit-
 tendi, quod alias conforme est nostro
 quoque Juri. Ita, si fluvius decerpit & di-
 vellat particulas agri atque alterius fun-
 do adpellat, prior particularum decer-
 ptarum dominus illas amittit *l. 30. §. 3. ff.*
de acq. rer. dom. §. 20. l. de rer. div. Ita vide-
 tur

tur validum argumentum peti posse ex §. 14. l. de rer. div. ubi Imperator in quaestione, an, si examen apium evolaverit, illud eo ipso dominio prioris domini abscedat, respondet: *eo usque intelligitur esse tuum, donec in conspectu tuo est, nec difficilis persecutio eius erit, alioquin occupantis fit.* Quid apertius ad rem nostram? apes sunt domini, sunt & merces, apes evolant, quod hic magis, ipse dominus eicit merces, apes extra conspectum evagatae per-eunt domino priori, sed & telo citius conspectui eripiuntur merces, quod illic aeris favor est, hic est aquae inclementia; difficultas persequendi apes privat dominum suo Jure, quid autem difficilius, quam intra furentes fluctus merces persequi incertas prorsus quo ferantur? Hinc sane consuetudo bona naufragorum acqui-rendi, pluribus usitata gentibus non us-que quaque injusta fuit, saltem justitia in-terna & naturae permittentis. Nam & si leges civiles Romanae illa invenientibus

non

non indulserint l. 1 C. de naufrag. auth. na-
 vigia C. de furtis. l. 9. ff. ad l. Rhod. de jact.
 quæ tamen nihil positivi decernit; in Gal-
 lia certe nondum illa consuetudo qua
 hæc bona ut ἀδέσπωτα fisco vindicantur,
 prorsus ita exoluit, ut contrarium ha-
 beatur indubium; etenim referente
 Grammondo l. 16. Histor. Gall. p. 717.
 cum classis ex Indiis redux naufragium fe-
 cisset ad Gallica littora, bona præcipue
 ad ducis Epernonii feudum adpulsa sunt,
 quibusdam ea vindicantibus Regi, qui-
 busdam restitutionem dominis facien-
 dam urgentibus; subjicit Historicus, *certè
 naufragio mutatur possessionis titulus, de-
 fendique potest opinio, quæ maris littora
 communia omnibus faciens primò occupan-
 ti res in littore inventas attribuit.* Deni-
 que firmamentum his accedit ex Jure
 quoque Civili; Ulpianus in l. 43. §. 11. ff.
 de furt. proponens ea quæ huc spectant,
*questio, ait, in eo est, an pro derelicto habi-
 tum sit, & si quidem derelinquentis animo*
 jacta-

46

iactavit, quod plerumque credendum est, cum sciat periturum. Agnoscit ergo, tum quem derelinquere censei, cum sciat id periturum esse, quod cum regulariter in naufragio fiat, certe eiusmodi bona pro derelictis reputari possunt.

Æquitatem tamen & humanitatem secuti in contrariam transgredimur sententiam, cum ad id, ut res à domino valide alienetur & derelinquatur, requiratur consensus & affectus illam rem derelinquendi. Jam vero nihil consensui tam contrarium est quam vis & metus l. 116. pr. ff. de R. J. Quod autem voluntas rem derelinquendi concurrere debeat, facile patet ex iis, quæ præcedunt §. 47. l. de R. div. ubi Imperator agit de traditione, quæ non potest fieri nisi ex voluntate tradentis l. 5. ff. de A. vel A. P. l. 11. ff. de R. l. Hinc iactans merces periculo inevitabili coactus & perpulsus non majore Jure illas facere occupantis videtur, quam, qui vi metuque coactus aliquid vel dedit vel

B

pro-

+ volunt enim periculo libenter tradere etiam tradere

ubi actus
 et voluntas
 ut in metu
 tempore pro
 voluntatis
 vultu
 quædam
 corpore amp
 differtio
 vultu negant
 pro damnum quod
 quædam culpa
 sententia oportet
 vultu per culpa
 quod mari quod
 fuit rapidum fuit

promisit, tot. tit. ff. quod metus causa. Ista porro à prætore restituntur l. i. ff. quod metus c. & pro talibus habentur, ac si non gesta fuerint, pari modo & jactata haberi debent, quasi non jactata fuerint. Hinc certe sanior opinio nobis videtur, ejusmodi res jactatas a domino sub spe recuperandi, quando evaserint periculum, in numerum derelictarum non redigi; quod etiam aperti nostri Juris textus comprobant §. 47. J. de R. div. l. 9. §. fin. ff. de A. R. D. l. 2. §. 8. l. 8. ff. ad. L. Rhod. de iact. Ziegl. ad Grot. 11. 4 4. Spectat huc regula l. 21. §. 2. de A. vel A. P. quod salutis causa intermissum est, non potest pro derelicto haberi. Quod si concedatur, in dubio esse, an non dereliquerit dominus, qui eijcit res interituras, saltem pro domino potest responderi ex l. 168. §. 1. ff. de R. I. cum affectionem ille semper censeatur retinere pro conservatione rerum suarum; neque enim quis in periculis liberalis existit. Aliud tamen Juris est, si res talis sit, quam sciam

mendacium per
hinc inferunt

48

← vult tamen
potius hanc
pendere
quam vitam

Sciam statim perituram l. 43. § 11. ff. de furt.
 Cæterum cum Celeberr. Dom. Schilt. in
 Inst. ad §. 48. de R. diu. id indulgemus,
 legislatorem posse definire tempus iis, qui
 res ejusmodi ejecerint, intra quod ejus-
 modi res rationabiliter repetere queant,
 quo neglecto, illi privati dominio rerum
 suarum possunt, cum tum censeantur re-
 nunciassse suo Juri in illas res tempore
 præscripto non requisitas & illas transtu-
 lisse vel ad inventores vel ad fiscum illo-
 rum locorum, quo appulsæ fuerint vid.
 Schilt. d. l. §. 54.

*Cum vero profunda
 suum jactare velle
 hinc sequitur quod
 neque hæc res p[ro]p[ri]a
 usurarij cum p[ro]p[ri]a
 fundum sit quod
 hæc et moralit[er]
 certum est ad am
 p[ro]p[ri]a ubi iustit
 quod si p[ro]p[ri]a
 p[ro]p[ri]a repetitio
 et ea repetere
 et optat eas ope
 ha etiam p[ro]p[ri]a
 p[ro]p[ri]a est cum
 ut hæc co ipso ex legibus decessit
 quod si res mobilis alia sit habet
 p[ro]p[ri]a temp[or]e p[ro]funda intro
 quod repetere tenet*

Controversia II.

*Si vero p[ro]p[ri]a autem temp[or]e definit injuriam fuit, cum affl
 non applicatis addend[is]*

An satis sit, si quis rem pro-
 derelicto habitam occupa-
 verit, ad dominium acqui-
 rendum, an vero etiam
 usucapere necesse habeat?

*si consideret
 valiores in im
 colores adduct
 sequitur quod
 nunquam h[ab]et
 talis p[ro]p[ri]a dabit
 eiq[ue] fuit no*

imo uti in § 48 Inst. de R. Leg. dicit non est
 quis eas ab ipse animo perdendi et si nunquam
 potest nec p[ro]p[ri]a occupat et usurarij suum fuisse

Posterior præmissæ quæstionis pars videtur hic fundamentum dominio facere, cum antea conscientiam salvam quis non habeat, ut pote qui scire nequeat, in qua conditione res sit, quam occupat, imo potius conijcere debet, rem alterius esse nec suam adeo fieri posse per necdum tumultuariæ occupationis actum. Eleganter in hanc rem *Justinianus Imperator l. ult. C. unde vi. omnes autem scire debent, quod suum non est, hoc ad alios modis omnibus pertinere.* In rebus enim, quæ natura sua occupabiles non sunt, quæque alicujus esse existimari possunt, etiamsi quis putet eas pro derelicto esse habitas, hoc non sufficit ad procurandum ipsi titulum, sed postquam bona fide putavit, eas res pro derelicto esse habitas, usucapionem necesse habet implere. Hinc *qui falso existimaverit rem pro derelicto habitam esse, illam non potest pro derelicto usucapere* Exigitur propterea ad factum derelictionis ex una parte,

parte, factum usucapionis ex altera parte, quod connexio *tit. ff. pro derelict.* cum præcedentibus innuit. Imperator enim traditis modis acquirendi dominium J. G. *tit. 1. lib. 41. ff. pergit in tit. 3.* admodum Jure civili acquirendi dominium. Porro usucapio requirit justos titulos, ad id, ut perficiatur, quos Imperator deinde subjungit, *tit. 4. pro emptore tit. 5. pro hered. tit. 6. pro donato. tit. 7. pro derelicto.* Agnoscit itaque, derelictionem tantum esse causam, ex qua usucapio deinde consummari possit, nudam ergo non sufficere ad dominium transferendum. Aperte quoque huc collimat *l. 4. ff. pro derel. id quod pro derelicto habitum est, & haberi putamus, usucapere possumus*, dicit: *usucapere possumus*; id est, dominium nondum habemus sed habebimus si usuceperimus. Eadem mens est *l. 5. pr. ff. eod.* ubi ait Pomponius, *illum qui rem pro derelicto habitam possidet, non habere illam in bonis suis.*

B 3

Ve-

Verum placet nobis sententia illorum, qui ad dominium transferendum in occupantem nihil aliud requirunt, quam quod res à domino suo pro derelicto habita sit. Convenit hoc cum *l. 1. ff. pro derel. si res pro derelicto habita sit, statim nostra esse desinit* & occupantis statim fit. Egregie dicit *statim*. Ut vel hoc ex solo patet, scilicet superfluum esse post usucapionem. Textum hunc eodem modo exprimit *l. 5. §. 1. ff. eod. id quod quis pro derel. habuerit continuè meum fit: & Imperator §. 47. J. de R. Div. si rem pro derelicto à domino habitam occupaverit quis, statim eum dominum effici*. Si ergo statim ab ipso occupationis actu aliquis efficiatur dominus, quid opus est tempore ulteriori, cum res semel mea facta amplius mea fieri nequeat *§. 14. J. de act. §. 10. l. de leg.* Ridiculum certe est, usucapionem hic exigere, cum illa tum necessaria sit, quando data est res aliena, atqui *res pro derelicto jam desinit omittentis esse. l. 2. §. 1. ff. pro derel.*

Est

Est ergo in nullius dominio; non itaque est aliena, cum alienum sit, quod in alterius est dominio vel Jure. Solus itaque actus derelictionis ex parte pro derelicto habentis rei derelictæ eam infert conditionem, ut jam à quovis occupari possit, hæc quoque est intentio derelinquentis, qui enim rem pro derelicto habet, simul intelligitur voluisse alicuius fieri. l. 5. §. 1. ff. pro derel. nec ab altera parte rem apprehendentis aliud quid expectatur, quam ut illius possessionem arripiendo se dominum constituat l. 2. §. 1. ff. pro derel. Scilicet probe sunt hæc distinguenda; aut res propria est à domino abjecta & hæc statim cedit occupanti, aut res aliena pro propria habita est abjecta & tunc abjecta est cum sua conditione, id est, sicut ab abijciente adhuc debuisset usucapi, ita etiam ab occupante debet usucapi.

Con-

Controversia III.

*An res pro derelicto habita
continuo desinat ejus esse,
qui abijcit, etiamsi ab a-
lio non dum occupata fue-
rit?*

Constans est opinio Juris-Consultorum: in actu rem pro derelicto habendi intervenire aliquam traditionem, sive illa tacita sive præsumpta vocetur; hinc etiam Imperator in *tit Inst. de rer. div.* ex professo tractans traditionem in §. 47. subnectit derelictionem, non alia intentione, quam quod in illa quoque traditio quædam deprehendatur. Porro manifesti Juris est, ad id, ut traditio sibi constet, non solum exigi ex parte alienantis voluntatem transferendi, sed etiam ex parte alterius animum accipiendi declarari

rari debere. Ita etenim *l. 55. ff. de O. & A. in omnibus rebus qua dominium transferunt, concurrat oportet affectus ex utraque parte contrahentium.* Quo & facit, quod res pro derelicto habita ejus naturæ sit, quasi donari videatur, annotante *Philippi l. 2. ecclog. 20.* Atqui donatio aliter effectum suum non sortitur, nisi etiam adsit, qui donationem accipiat *l. 10. ff. de donat.* Hactenus ergo in casu nostro traditio est imperfecta utpote destituta essentiali suo requisito, nimirum acceptance reali ex altera parte, quod autem imperfectum est, nullum est §. 7. *l. quibus modis test. infirmentur.*

Quantamvis vero, quæ in rationibus dubitandi proposuimus, locum suum in casibus accommodis tueantur, ea tamen nobis non tanti videntur, ut nos ab opinione removeant, qua statuimus, occupatione quoque non dum facta ab ullo rem tamen pro derelicto habitam, continuo desinere ejus esse, qui illam pro de-

C

rel.

rel. habuit. Aliud enim non requiritur, quam, ut quis renunciat Juri suo in aliquam rem, ad id, ut illa ab ipso abeat, non in vitis Juribus, quæ solo animo possessionem rerum *amitti* sæpius inculcant. *l. 3. §. 6. l. 17. §. 1. ff. de A. vel A. P.* & hic in solo derelictionis actu satis enixe dominium repudiatum censetur in favorem cujuslibet occupaturi, & traditio in incertam personam collata arguit jam ejus factum, sine quo alias res ad alios transferri nequit. *l. 11. ff. d. R. J.* Pariter rei legatæ dominium à testatore defuncto transit in personam legatarii. *l. 64. ff. d. furt.* & tamen contraria legatarii declaratione legatum iterum ei abscedit. Sic & sola refutatio feudum à Vasallo transfert, etiamsi non dum occupatum fuerit ab alio; hinc merito explosâ sententiâ Proculi *non desinere eam rem domini esse nisi ab alio possessa fuerit*, Juliani contraria, *desinere quidem omitteris esse, non fieri autem alterius, nisi possessa fuerit* à Paulo Juris-Consulto approbata est *l. 2. §. 1. pro derel.* Plane

Plane putaremus in praxi, si res ejusmodi pro derel. habita aliquid incommodi secum traheret, quod vel in alios tandem vel duntaxat in publicum redundaret, si res pro derelicto habita non occupata fuisset, tum derelinquentem posse cogi, rem iterum ad se recipere, cum cogitare deberet, perceptas commoditates hac necessitate præstandi onera pensanda esse.

Controversia IV.

An universa territoria pro derelicto haberi possint?

Equi fortasse rerum æstimatores & discernendorum negotiorum periti in hac controversia plurimum deprehendunt, quod ipsos à communis Juris applicatione distrahere possit, cum hætenus, quæ in Jure civili circa ea, quæ pro derel. haberi noscuntur, disputantur, tantum concernant Jus privatum, à

quo Jus publicum nimium quantū dissen-
 tit, quam ut iisdem debeat regulis compre-
 hendi; prudentis autem Judicis est, bene ca-
 sus distinguere, *neque alias, quæ propter ne-
 cessitatem recepta sint, in argumentum tra-
 huntur*, vide etiam *l. 14. ff. de legibus*. Cum
 præterea ejusmodi casus perrari sint, Jura
 circa illos communia non debent servari,
arg. l. 4. ff. de legibus. Hinc non videmus,
 nec legimus, quicquam in Jure de totis
 territoriis alienandis & possunt ejusmodi
 res amplissimæ pro sanctis reputari, quæ
 commercio hominum exemptæ, imo nul-
 lius sunt §. 7. §. 10. *J. de R. J.* quæ autem
 nullius, non possunt alienari, quæ aliena-
 ri vero non possunt, non possunt pro de-
 rel. haberi, cum & particularis territori
 portio, e. g. ecclesia, commercium tale &
 inde dependentem alienationis faculta-
 tem fugiat. §. 4. *J. de Legat.* sane qua ra-
 tione princeps diversis utitur Juribus. *l. 31.
 ff. de Legibus. §. ult. J. quibus mod. test. inf.*
 hac eadem ejus quoque patrimonia & cir-
 ca

ca principalia gaudere debent. Tandem, ut descendamus ad hypothesin, nulla satis experimentia animum derelinquendi universa territoria argumenta adferri possunt in præjudicium principum, qui si illa proderel. habere videri possint, id tamen semper faciunt animo in recuperationem intento & reservato. Ad id autem, ut res proderelicto habeantur, omnino est necessarium, ut constet de voluntate perfecta, *l. 43. §. 11. ff. de furt.* qualis non est, si quis necessitate ductus provincias vel territoria derelinquat. Hinc forte non male *Strau-ebius in Inst. J. Publ. lib. 1. c. 20. §. 7.* suggillat *Conringium*, qui in *l. de finibus Imperii R. G. C. 19.* nimis liberalis fuit in præsumptionibus pro derelictione territoriorum. At sicut non promiscuè derelictionum præsumptiones admittimus, posse tamen universa quantumvis territoria pro derel. haberi, nostra est sententia. Etsi enim hætenus in *J. Civ. Rom.* nihil de his casibus contineatur, ab autoritate tamen negata nihil

hil concluditur, nec status Rei Romanæ forte id passusest; saltem exempla sunt rariora, cum Romanum Imperium inagis tempore Jure Consultorum incrementum caperet. Hodieminus dubii est, quin, sicut res particulares, ita & universales per derelictionem alienari possint, quo enim modo acquisitio procedit, eo quoque repudiatio. *l. 1. ff. pro derel.* Certe non absurdum est, animum posse manifestari de provincia aliqua derelinquenda, præcipue, cum illa oneri esse possit & tenentem multis exponere incommodis, sed & id aliquando utile est & justum. Hinc, si quis sufficienter declaraverit animum de abijciendo aliquo territorio, sane ab illo id occupari poterit; quo & referri posse putamus *l. 43. §. 11. ff. de furt.* si princeps periturum perventurumque ad alias manus territorium rationabiliter videat & inde volens sua præsidia detrahat, potest censeferi princeps illud pro derel. habuisse. Ita in historia Hispanica legimus *Alphonsum VI.*

Vl. dereliquisse plures provincias vi occupatas à Mauris in favorem generi Henrici Comitiss (post Portugallici) uti illas occupare niteretur. Ita Græci Imperatores quibusdam censentur pro derelicto habuisse ditiones Italicas, postquam armis amplius eas tueri non potuissent nec voluissent. Ita quotidie Insulæ in vasto Oceano à Nationibus occupantur iterumque derelinquuntur, ab aliis mox nationibus occupandæ.

Controversia V.

An debitum à creditore pro derelicto habitum debitori proffit, an vero ab alio occupari possit?

Ro debitore facere videtur, quod nimirum tale debitum à creditore pro derel. habitum debeat operari

operari ex parte debitoris & in ejus favo-
 rem remissionem debiti, quam in univer-
 sum Jura reorum & debitorum favori in-
 dulgent l. 125. ff. de R. J. Porro tale debi-
 tum ipso quasi Jure occupatum existima-
 tur à debitore, hinc, quicumque ab aliis post
 occupationes succedere possent, nimium
 tardæ & insufficientes sunt, amplius quo-
 que in justitiam debitoris allegari poterit,
 quod feudi Dominium utile repudiatum
 non alii cedat, quam Domino directo. l. f. 5.
 pr. 2. f. 14. qui quasi debitor est, cum te-
 neatur pati, ut Vasallus omnes perceptio-
 nes sui fundi & feudi lucretur. Sic & alias
 analogiæ Juris conveniens reperitur, ut si
 usufructuarius Jus suum velit alienare, id
 debeat facere in commodum proprietarii,
 qui sane nihil aliud est, quam debitor
 usufructus rei suæ, *nam cedendo extra-
 neo nihil agitur. §. 3. f. de usufr. quod illu-
 strius redditur. l. 66. ff. de J. Dot. ibi: si
 extraneo cedatur, nihil ad eum transire sed
 ad dominum proprietatis reversurum u-
 usufructum.*

Nos

Nos vero, præsuppositis casibus huc convenientibus, e. g. si quis totam aliquam hæreditatem acquisitam repudiet, in qua quoque debita, in favorem cujuslibet apprehensuri; si quis chirographum debitoris inter plures spargat, cessurum occupaturo; simpliciter filium nostri Juris secuti arbitramur, nullam hic esse differentiam faciendam, inter bona pro derel. habentis, quæliacunq; illa demum fuerint, sive incorporalia, sive corporalia, sive mobilia sive immobilia. Nemo potest inficias ire, talem creditorem in alium, quam debitorem debitum hoc alienare posse, itaque poterit quoque pro derel. habere. Jam vero ad id, ut res pro derel. habita in alium quemvis transferatur quo ad dominium, requiritur solummodo ex parte domini prioris voluntas & animus rem aliquam in numero suarum rerum amplius non habere volentis §. 47. l. de R. D. & ex parte novi apprehensoris, quicumque ille fuerit factum possessionem occupantis l. 2. §.

*per hoc
evenire potest
quod quis dicitur
constitua & credit
quod non licet
creditori hinc
neganda hæc
affirmativa*

*ad pag 11. p
animus rem hinc
velle pactor no
presumitur posse
cum super id op*

D

1. ff.

si quis per subreptum

l. ff. pro. derel. Hæc momenta cum eximie in præfenti casu conveniant in alium quoque quam debitorem, consequens est dicere: debitum à creditore pro derelicto habitum ipso Jure non pervenire ad debitorem, sed per factum occupationis ad primum apprehendentem.

Controversia VI.

An res in fuga hostibus relicta, censeantur simpliciter pro derelicto esse habitæ?

Nullum amplius dubium super est, quin res ab hostibus legitimis occupatæ, ipsorum fiant justissimo titulo, sive res ipsius principis sive ejus subditorum sint. Ulterius autem perpendendum est, qualis sit intentio eorum, qui in fuga constituti res suas abjiciunt, volentes desinunt habere rem, quæ antea ipsorum fuit,

fuit; hinc juri suo in illam rem, quantum apud ipsos fuit, valide renunciaverunt, quòd expressè elicitur, *ex l. 2. §. 1. ff. pro derel.* quæ ad id, ut res pro derel. habita censeferi queat, requirit, (1.) ut voluntas adfit derelinquendi. (2.) ut res quoque ipso facto abijciatur & omittatur, tum enim ait *Jct. desinere omittentis esse.* Utrumque hic deprehenditur. Hoc autem nihil impedit, quod ejusmodi res ab hostibus non sit occupata sed ab alio; id enim cum sortiti imputandum sit, nihil aliud exigitur, quam ut res deserit omittentis esse. Hactenus ergo Jus prioris domini cessavit, & res in illum statum devenit, ut à quolibet apprehendi posset, & certè qui quantum in se fuit, rem dereliquit hosti, potest intelligi magis voluisse favere in hac re acquirenda cuilibet alii illam forte occupaturo. Denique mens legis *43. §. 11. ff. de furt.* videtur id conficere, ubi proposita quæstione de jactis è navi concludit, animo derelinquendi jactum esse fa-

D 2

ctum,

Etum, & enim prosequitur, quod plerumque credendum est cum sciat periturum. Jam vero, qui hosti rem obijcit, scit maximè illam sibi perituram. Si itaque alius rem illam apprehenderit, quæritur, an hujus quoque Jus fundatum sit, & respondet Juris Consultus, qui invenit, suum fecit. Res ergo tales simpliciter censentur pro derel. esse habitæ, etiam in favorem eorum, ad quos non putabat obijciens illas esse perventuras, tradidit enim personis incertis, voluntas autem Domini collata in personam incertam transfert rei proprietatem §. 46. J. de R. D.

Nobis vero sententia contraria videtur esse anteferenda, cum humanior sit & æquior præ subtilitatibus Juris, quæ summum Jus aliquando in summam convertunt injuriam. In omnibus quidem, maxime tamen in jure æquitas spectanda est. l. 90. ff. de R. J. Si certe negotium hoc penitus introspectiatur, voluntas derelinquentis non ex se principium habuit, sed ex causa

causa aliqua externa, nimirum periculo hostili; est ergo voluntas imperfecta, qualis alteri Jus nullum tribuit. Deinde voluntas hæc tacita quadam conditione stipata esse censetur, nimirum, ut si hostes non apprehenderint, dominium abijcanti retro reservatum sit, imo talia semper ita abijciuntur, ut, si contigerit occasio illas recuperandi, obstaculo remoto, salvum sit dominis prioribus Jus. Simile quid deprehenditur in jactatis ex navi; non enim ejusmodi res simpliciter pro derelicto habentur, sed tum, si quis satis declaraverit animum illas res non amplius habere volentis, *qui autem jactavit, ut si salvum fuerit haberet l. 43. §. 11. ff. de furt.* rem nondum amisit, sed ejusmodi res scienter apprehendens furti tenetur; conf. §. ult. *Inst. de R. D.* & ibi omnino *Locame-rus num. 92.* Plane, qui in fugam projectus rem abijcit, dominium rei suæ non desinit habere, sed censetur retinere animo; factum enim abjectionis non est li-

berum nec supponit consensum perfectum & purum Juri suo renunciandi; cum talis ipsi quoque hosti hanc rem iterum auferre queat; qua ergo ratione extraneus aliquid Juris in illam præterdit, qui præter voluntatem Domini illam apprehendit? vid. tamen

Locamerum l. c.

F I N I S.

Dum

*Um specimen pandis nostra lau-
dabile Divæ,*

*Vix animus plenus Gaudia ius-
ta capit.*

*Nexus amicitia fuerit non sanctior alter ;
Ex quo in se cupidè vincula nostra ruunt.*

*Differe, amice, diu, reputent quæ Jura relicta?
Materies nostro ex pectore semper erit.*

*Paucis hisce amico integerrimo, Nobilissimo Domino
Respondenti ex animo applaudit*

JOANNES GEORGIUS DENNER.

J. U. Cand.

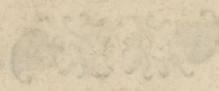

[Faint, illegible text at the top of the page, possibly a title or header.]

[Faint, illegible text in the middle section of the page, possibly a main body of text or a list.]

[Faint, illegible text below the middle section, possibly a signature or a date.]

JOANNES GEORGIVS DENNER.
J. U. Cand.

Ka 3202.

Vp
18

ULB Halle

007 678 533

3

XVI.

Q. D. B. V.
EXCERPTA
CONTROVERSIARUM
ILLUSTRIUM,
DE
REBUS PRO
DERELICTIS

HABITIS
PRÆSIDE
VIRO Nobilissimo, Amplissimo,
Consultissimo atq; Excellentissimo
DN. JOHANNE HENRICO
FELTZIO,
J. U. D. Pandect. & Jur. Can. Prof. P.
& Ord. Celeberrimo p. t. Jurid. Facult.

Decano spectabili
SOLENNI eruditorum disquisitioni sistit
Ad d. 23. Martij MDCCVIII.
JOSEPHVS THOMAN, Ingershemienfis.
Horis locoque solitis.

ARGENTORATI,
LITERIS IOSIÆ STÆDELII Acad. Typogr.

